

Barbara WOODOVÁ

AL
press

edice

KIOKAN

Plamen duše

edice
KIO *KAN*

Tato kniha je věnována s láskou

JOHNU MAKAREWICHI

Dále si mé díky zasluhují tito pro mne zvlášť důležití lidé: má matka, která vždy věřila jedné cikánské hadačce; můj manžel George a můj otec, za jejich podporu a povzbuzování; Betty Vasin, která to ode mne čekala již dávno a vždy mi věřila; Kate Medina, nejlepší vydavatelka na světě, a Harvey Klinger, nejlepší literární agent světa.

Zvlášť vřelé díky Denisi Keatingovi za jeho pomoc při každé krizi mého psacího stroje!

Copyright © 1986 by Barbara Woodová
Translation © Jiří Durman, 1994
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu SOULFLAME
přeložil Jiří Durman
Redakční úprava Darina Daňková
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Sazba Josef Polák
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2002
shop@alpress.cz
Dotisk prvního vydání, 2022

ISBN 978-80-7633-757-2

Poznámka na vysvětlenou

Dávné národy užívaly vlastní názvy pro rostliny a byliny zmiňované v této knize, pro snadnější identifikaci jsem však zvolila označení, která jsou dnes nejrozšířenější – například „blín“ místo latinského *hyoscyamus*.

Také pro historickou postavu Lucia Domitia Ahenobarba užívám jméno Nero, kterým byl ve skutečnosti znám, až když se stal císařem.

B. W.

PROLOG

Toho dne se objevilo tolik zvláštních znamení, že když na počátku noci zaslechla zoufalé údery na dveře, léčitelka poznala, že tahle noc navždy změní její život.

Špatná znamení se již hlásila mnoho dnů. Zdály se jí prorocké sny; viděla hady a měsíc zalitý rudou krví. Také tu byly sny těch, které za ní přicházely. Těhotným ženám s břichem se zdálo, že porodí holubice, mladé panny měly ve spánku znepokojivé vize. Navíc se v tábořišti beduínů na jihu města narodilo dvouhlavé tele a lidé spatřili Andrachova ducha. Bezhlavý duch kráčel půlnočními ulicemi a vykřikoval jména svých vrahů. Tolik zlých znamení nelze nechat bez povšimnutí. Ale komu jsou určena? ptali se obyvatelé pouštního města Palmýry a kradmo se ohlíželi, zda něco nečihá za jejich zády.

Jsou určena mně, věděla léčitelka, i když nechápala proč.

Když krátce po východu měsíce uslyšela naléhavé údery na dveře, pochopila: Toto je předpovězená hodina.

Přehodila si přes hubená ramena šál a s lampou v ruce otevřela dveře, aniž se zeptala, kdo je za nimi. Obyčejní lidé z Palmýry se mohou cizí návštěvy bát, ale Mera ne. Lidé k ní přicházejí pro léky a zaříkání, hledají úlevu v bolesti nebo medicínu na své úzkosti. Ale ještě nikdo jí nepřišel škodit.

Ve větrné tmě za jejím prahem stáli muž a žena. Muž ušlechtilých rysů, s vlasy prokvetlými stříbrem, oblečený v modré pláštěnce sepnuté zlatou sponou. Žena byla jen o málo starší než dítě, měla vzednuté břicho, které jen stěží skrýval zvlněný plášť.

Když Mera otevřela dveře, spatřila nejprve dvě vylekané oči v bledé tváři. V tváři muže. Tvář dívky byla stažená bolestí.

Mera ustoupila a nechala vítr vnést návštěvu dovnitř. Musela prudce zabouchnout dveře, světlo lampy zatančilo divoce po stěnách a její dlouhé černé copy se jí na zádech rozevlály. Když zabezpečila dveře a otočila se, uviděla mladou ženu klesat na kolena.

„Přišel její čas...“ řekl muž a snažil se ji podepřít. Mera postavila lampu, pokynula směrem k slavníku v rohu místnosti a pomohla ženu uložit.

„Ve městě říkali, že pomůžete...“ začal.

„Jméno,“ řekla Mera. „Musím znát její jméno.“

Mera cítila jeho strach, zaléval ji jako zimní déšť. Vážně pohlédla do vyděšených očí, položila svou ruku na jeho a zašeptala: „Na tom nezáleží. Bohyně ho zná.“

Rychle do práce, říkala si Mera. Jsou to uprchlíci. Před někým nebo před něčím utíkají. Podle toho, jaké mají šaty, jsou bohatí. A přicházejí zdaleka, v Palmýře jsou cizí.

„Je to má žena.“ Muž stál bezradně uprostřed pokoje. Prohlížel si pozorně porodní bábu. Když se vydali do domku na kraji města, očekával, že to bude stařena. Tato žena však byla krásná a její věk se nedal uhádnout. Rozhodil bezmocně rukama. Má hladké ruce, všimla si Mera v mihotavém světle lampy. Dlouhé a pěstěné, stejně jako on – vysoký, pohledný a ušlechtilý. Říman, uzavřela. Velmi významný Říman.

Přála by si, aby měla víc času na řádnou přípravu, aby mohla číst ve hvězdách a prostudovat astrologické tabulky. Čas však nebyl. Porod již probíhal.

Muž sledoval, jak léčitelka ve spěchu připravuje horkou vodu a plátno. Předtím, v hostinci, o ní správce mluvil s nábožnou úctou. „Je to čarodějka,“ řekl, „její kouzla jsou ještě mocnější než kouzla samotné Ištar.“ Proč tedy, přemítal Říman a rozhlížel se malou místností, žije tak skromně? Nemá ani otroka, aby otevřel pozdní návštěvě dveře.

„Držte ji za ruce,“ poručila Mera a sama klekla dívce mezi nohy. „Jakého má boha?“

Chvilku zaváhal, než odpověděl: „My uctíváme Herma.“

Přišli z Egypta! Mera s uspokojením přikývla. Sama byla Egyptanka, a proto byla důvěrně spjata s Hermem, bohem-ochráncem. Natáhla se dopředu a vyznačila znamení Hermova kříže nad útlou ženou, dotýkajíc se jejího čela, prsu a ramen. Pak si Mera sedla zpět na paty a pokřížovala se také. Hermes je mocný bůh.

Porod byl obtížný. Dívka měla úzkou pánev a často křičela. Muž klečel soucitně vedle ní, přikládal jí k čelu plátno, držel ji za ruce a šeptal jí dialektem z údolí Nilu, kterým Mera sama před mnoha lety mluvila. Zazněl jí v uších jako sladká hudba. *Jsem pryč už příliš dlouho*, uvažovala, když se připravila na příchod dítěte. *Snad mi Bohyně dopřeje naposled pohlédnout na mou zelenou řeku, ještě než umřu...*

„Je to chlapec,“ řekla konečně a jemně dýchla do maličkého nosu a úst. Říman se sklonil. Jeho stín dítě přikryl jako ochranná pokrývka. Mladá žena, vyčerpaná námahou, zhluboka oddechovala. Mera podvázala a přerázla pupeční šňůru, přiložila dítě matce k prsu a měkce ji pobídla: „Teď musíte říct jeho jméno. Ochraňujte ho, maličká, jinak vám ho pouštní džinové budou chtít ukrást...“

Dívka přitiskla vyprahlé rty do růžové mušličky chlapcova ouška a zašeptala synovo duchovní jméno, jméno, které bude znát jen on a bohové. Poté už slyšitelně, jemně vyslovila zesláblým hlasem: „Hélios,“ jeho jméno života.

Spokojená Mera se vrátila ke svému úkolu, aby se postarala o placentu. Jak se však vítr venku s vytím zdvihl a dveře i okennice se rozklepaly, spatřila v kosém světle cosi znepokojivého. Z útroh rodičky vystupovala droboučká, namodralá ruka.

Dvojče!

Mera znovu udělala znamení Hermova kříže, přidala posvátné znamení Isis a chystala se na další porod. Modlila se, aby měla dívka dostatek sil.

Vítr kvílel tak divoce, že to opravdu vypadalo, že džinové jsou u dveří a pokoušejí se odnést dva nové životy. Malý domek Mery s jedinou místností byl postaven ze solidních hlíněných cihel, ale přesto se chvěl a třásl, jako by se měl každým okamžikem překotit. Dívka naříkala spolu s větrem.

Tváře jí svítily šarlatem a propocené vlasy se přilepily k hlavě. Zoufalá Mera uvázala trpící dívce k hrdlu amulet – žábu vyřezanou z jantaru zasvěcenou Hekaté, bohyni porodniček.

Zvláštní bylo, že chlapec, stále ještě stočený u matčina prsu, nevydal ani hlásku.

Meře se konečně podařilo vytáhnout i druhé dítě do připravených prostěradel. S velkou úlevou viděla, že je živé. Když řezala pupeční šňůru, zaslechla venku hluk, změt zvuků, které by tam neměly být. Mera prudce zvedla hlavu a spatřila Řimana, jak upřeně hledí ke dveřím.

„Koně,“ řekl. „Vojáci.“

Domkem se hromově rozlehly rány na dveře. To neklepal někdo, kdo si přál vstoupit, ale ten, kdo chtěl vyrazit dveře.

„Našli nás,“ řekl krátce.

Mera byla v mžiku na nohou. „Jdeme!“ sykla a vrhla se k úzkým dvířkám na konci místnosti. Neohlédla se, takže neviděla, jak dovnitř vrazili vojáci v rudých pláštích. S nahou a vlhkou novorozenou holčičkou přitisknutou na prsa se bez váhání vrhla do temnoty spíže, přilepené k jejímu domku, a vskočila do kukuřičného koše, kde se schoulila pod klasy, jak jen to nejvíc šlo. Ležela stočená ve tmě koše a kůži jí rozdírala kukuřice. Sotva dýchala, když slyšela dupot obitých sandálů po podlaze z udusané hlíny. Ozval se krátký hovor v řečtině, stakato rozkazů a odpověď, kovový svist vzduchem. Dva ostré výkřiky a pak ticho.

Mera nedokázala ovládnout své chvění. Dítě se jí třáslο v pažích. Těžké kroky prošly místností a zamířily i do spíže. V mezírkách koše zazářilo světlo, někdo s lampou místnost prohledával. A pak uslyšela hlas ušlechtilého Řimana, chraptivý a slabý: „Nikdo tam není, říkám vám. Porodní bába nebyla doma. Jsme tu sami. Já... já jsem pomáhal dítěti sám...“

K dovršení hrůzy ještě začalo děcko Meře v rukou fňukat. Rychle zakryla malou tvářičku a zašeptala: „Požehnaná Matko, Královno Nebes, nenech to dítě zabít.“

Znovu zatajila dech a poslouchala. Obklopovalo ji jen ticho, tma a sténání větru. Čekala. Dítě tiskla k hrudi, rukou zakrývala malá ústa. Krčila se v koši snad celé dlouhé hodiny.

Každý kousek těla ji už bolel, dítě se vrtělo. Ale ona zůstávala v úkrytu.

Když už to trvalo celou věčnost, zdálo se Meře, že zaslechla ve větru další hlas. „Ženo...“ volal.

Opatrně se zdvihla. V šeru nadcházejícího úsvitu jen stěží rozeznala na podlaze schoulenou postavu a slyšela Římana vykřiknout slabým hlasem: „Ženo, už jsou pryč...“

Po tak dlouhém skrývání v koši cítila v těle každý kloub a sval, a když se odbelhala k muži, uviděla, že je celý zakrvácený. „Vzali je s sebou...“ zasténal. „Mou ženu a chlapečka...“

Mera omámeně hleděla na prázdný slavník. Odvlekli ženu přímo z porodního lůžka a její novorozeně s ní!

Říman zdvihl třesoucí se ruku. „Má dcera... nechte mne...“ Přišli zabít otce, přemýšlela Mera, když skláněla nahé dítě k ruce umírajícího, a přesto vzali matku se synem živé. Proč?

„Jména...“ lapal po vzduchu. „Musím jí dát jména než...“

Mera položila hlavičku dítěte k jeho ústům a sledovala rty tvořící tajné jméno, jméno, které se stane duchovním poutem mezi dítětem a bohy a které žádný smrtelník kvůli jeho magické síle nesmí zaslechnout. Potom nahlas vyslovil její jméno života: „Selené. Jmenuje se Selené...“

„Nechte mne, abych vám ošetřila ránu,“ řekla Mera něžně. Zarazil ji zavrtěním hlavy. Pochopila proč. Jeho tělo bylo zkroucené v nepřírozené poloze. „Vezměte ji odtud,“ zašeptal. „Hned! Ještě teď v noci! Nesmějí ji najít! Ukryjte ji. Postarejte se o ni. Pochází od bohů.“

„Ale kdo vlastně jste? Jak jí mám povědět, kdo jsou její rodiče a její rodina?“

Těžce polkl. „Tenhle prsten... dejte jí ho, až bude starší. Řekněte jí... všechno. Povede ji k jejímu osudu. Ona patří k bohům...“

Když Mera stáhla z jeho prstu těžký zlatý prsten, Říman zemřel. Ve stejném okamžiku se děvčátko Selené rozplakalo.

Mera se na ni podívala a s úžasem spatřila, že dítě má něco s ústy – malý porodní defekt. A náhle pochopila: Je to znamení boží náklonnosti k dítěti. Říman říkal pravdu: Tohle děvčátko opravdu pochází od bohů.

KNIHA I

Antiochie v Sýrii

KAPITOLA 1

Selené právě přecházela tržišťe, když se ta nehoda stala. Byla v severním předměstí, s vilami boháčů a širokými ulicemi. Přicházela sem jen zřídka a toho horkého červencového dne sem šla nakoupit vzácné léčivé byliny. Její matka potřebuje semena blínu k přípravě uspávacího nápoje. Co Mera sama nepěstuje na své zahrádce a nekoupí na velkém trhu dole ve městě, musí Selené opatřit u Řeka Paxise. Proto kráčela tržišťem, když prodavače rohoží stihlo neštěstí.

Selené viděla, jak se to stalo. Obchodník vázal stočené rohože oslu na hřbet a sehnul se pro konec provazu, když zvíře divoce koplo dozadu a prudce ho zasáhlo ze strany do hlavy.

Selené strnula a pak se rozběhla na místo nehody. Bezmyšlenkovitě upustila košík se vzácným obsahem, poklekla u zraněného a položila si jeho hlavu do klína. Silně krvácel a tvář mu hrozivě ztmavla.

Několik kolemjdoucích se s mírným zájmem zastavilo, ale pomoci se nesnažil nikdo. Selené k nim vzhlédla. „P-pomoc!“ vykřikla. „O-on...“ S grimasami se marně pokoušela vyrazit slova.

Lidé kolem se jen dívali. Jasně jim četla z tváří. *Neumí mluvit*, myslí si. *Je to nějaká ubožačka.*

„J-je zraněný!“ vyhrkla a krev jí stékala po rukou.

Okolostojící se jen po sobě podívali. „Tomu není pomoci,“ prohlásil prodavač látek, který přiběhl od svého obchodu a teď si prohlížel nákladné rohože a uvažoval, jak se jich zmocnit. „Úřady se už postarají, aby ho někdo pohřbil.“

„On není m-mrtvý!“ Selené se zoufale snažila, aby jí rozuměli. Lidé se už otáčeli, ztratili o podívanou zájem. Selené křičela, ať pomohou, ať něco udělají. Přece ho nemohou jen tak opustit. Co může dělat ona, dívka, které ještě není ani šestnáct a je sama v městské čtvrti, kde se pořádně nevyzná.

„Co se tu děje?“ ozval se hlas v zástupu.

Selené vzhlédla k muži, razícímu si cestu davem. Vystupoval s autoritou a měl na sobě bílou tógu římského občana.

„Kopl ho o-osel,“ snažila se říct co nejzřetelněji. „Do hlavy.“

Cizinec si ji prohlížel. Obočí mu dávalo zlostný výraz – mezi ním už se rýsovala začínající vráska –, ale oči pod ním vypadaly laskavě. Chvilí pozoroval, jak její oči prosí o pomoc a jak neuměle zápasí se slovy. Pak řekl: „No dobrá,“ a klekl si, aby rychle prohlédl prodavače rohoží. „Pojď se mnou. Možná ho zachráníme.“

Selené s úlevou zaznamenala, že dal znamení svému společníkovi, velikému svalnatému černochovi, který si zraněného přehodil přes široká ramena. Pak zamířili rychlým tempem dolů ulicí. Vysoká Selené s nimi držela krok. Ani nepomyslela na koš, který nechala ležet na náměstí. Teď ho sebral žebrák, který nemohl uvěřit svému štěstí. Nepomyslela ani na matku, čekající dole v chudinské části Antiochie na semena blínu, která odpoledne potřebovala k provedení potratu.

Vstoupili bránou ve vysoké zdi a Selené je následovala zahradou plnou letních květin. Ještě nikdy neviděla tak velký dům, tak prostorné a vzdušné místnosti. Její nohy obuté v sandálech ještě nikdy nestály na tak pěkných podlahách, vyleštěných a vykládaných mozaikami. Nedovedla si ani představit, že by stěny mohly být z takového krásného mramoru a nábytek tak bohatý a elegantní. Rozhlížela se na všechny strany a následovala pána a jeho otroka přes atrium až do místnosti větší než celý její dům, střídavě zařízené jen lehátkem, židlí a stolky se zlacenými nožkami.

Když omdlelého prodavače rohoží položili na lehátko a podepřeli polštáři, cizinec si odložil bílou tógu a začal zkoumat rány.

„Jmenuji se Andreas,“ řekl Selené. „Jsem lékař.“

Otrok hned začal otvírat zásuvky a pouzdra, nalil vodu do umyvadla, přichystal obvazy a nástroje. Široce rozevřenýma očima pozorovala Selené lékaře, jak rychle a zručně oholil obchodníkovi hlavu a omyl krvácející ránu vínem a octem.

Když pracoval, mohla se Selené kolem sebe lépe rozhlédnout. Jak odlišné bylo to místo od toho, kde léčila Mera! Dům Selené, kam přicházelo za Merou početné množství pacientů, měl jedinou místnost plnou všeho, co souvisí s léčením: na stěnách byly zavěšeny berle, police přetékały džbány, z nízkého stropu visely byliny a kořeny. Misky byly zastrkané do jiných misek a obvazy nacpané v každém koutku. Pohodlné a známé útočiště nemocných a zraněných v antiochské čtvrti chudáků, jediný domov, jaký Selené za svých necelých šestnáct let poznala.

Ale tenhle pokoj! Vzdušný a rozlehlý, se zářící podlahou a oknem, kterým proudí slunce, lehkými stolky s připravenými nástroji a tampony, malé flakony seřazené v úpravných řadách. A v rohu stojí socha Aesculapia, boha léčení. Selené poznala, že je to pracovna řeckého lékaře, už slyšela, jak jsou pokročilí a moderní.

Když uviděla Andream odborně oholit obchodníkovi hlavu nožem a ránu vycpat cupaninou, věděla, že uhádla. Tenhle muž se vyučil možná až v samotné Alexandrii!

Než započal s další prací, obrátil se Andreas k Selené: „Můžeš počkat v atriu. Otroky tě zavolá, až skončím.“

Ona však jen potřásla hlavou a zůstala stát.

Krátce se na ni pobaveně podíval a pokračoval vybranou řečtinou, kterou ve svém okolí slyšela jen vzácně. „Musíme zjistit, zda se jedná o zlomeninu. A abychom to zjistili, použijeme toto...“

Andreas potřel oholenou hlavu hustou černou pastou. Selené přistoupila blíž a se zaujetím ho pozorovala. Jeho ruce byly hladké, s dlouhými, štíhlými prsty. Po chvílce Andreas pastu seškrábal. „Tam,“ ukázal na černou linku na kosti. „Tam je zlomenina. Vidíš, jak je vmáčklá a tlačí dovnitř. Mozek je zde pod tlakem. Musím tlak uvolnit, jinak ten muž určitě zemře.“

Oči Selené se široce rozevřely. Za celá léta, kdy pomáhala matce a pracovala s Merou bok po boku, aby se naučila dávnému umění lékařství, ještě nikdy neviděla otvírat lebku.

Andreas si vybral nástroj, který se velmi podobal vrtáčku, jaký s matkou používaly na rozdělávání ohně. „Malachu,“ řekl otrokovi, „přidrž mi ho, prosím.“

Selené se zaraženě dívala, jak vrták pracuje, jak se Andreasovy ruce míhají nahoru a dolů v neúnavném, pravidelném rytmu. Malachus ránu každou chvíli vyplachoval vodou.

Nakonec se vrták zastavil, Andreas ho odložil a řekl: „Tady je vejce, které by ho zabilo nebo ochromilo na celý život.“

Selené ho uviděla. Démonovo vejce, uhnížděné mezi lebkou a mozkiem, snesené úderem oslova kopyta. Pohlížela na ně s posvátnou úctou. Když doma matka léčila zranění hlavy, udělala vždycky chlebovou placku s opiem a rozprostřela ji na hlavě nemocného jako klobouk. Pak odříkala modlitbu, dala mu magický amulet a poslala ho pryč. Mera nikdy hlavu neohlila nožem ani neotevřela lebku, a tak většina postižených zemřela. S bušícím srdcem Selené uvažovala, zda se nestává svědkem zázraku.

Andreas vzal něco, co připomínalo tupou lžici, jemně ji vsunul do lebky a vyzdvihl zhmožděnou kost z mozku. Bezvědomý muž okamžitě zasténal, jeho barva se zlepšila a začal silněji dýchat.

Když Andreas pracoval, Selené si prohlížela jeho profil. Hluboce soustředěný vypadal přísně, obočí nad šedomodkýma očima měl zachmuřené. Měl velký, lomený nos, který zdůrazňoval jeho zlostný pohled, rty sevřené do úzké linky a jeho pevnou a širokou čelist rámoval úhledně zastřížený tmavohnědý vous. Selené si říkala, že mu bude asi třicet, ale náznaky šedin na spáncích ukazovaly, že Andreas je jedním z mužů, kteří mají vlasy už ve čtyřiceti stříbrné.

Vejce vyjmul celé, ale za ním vytryskl proud krve. Andreas tíše a klidně pokračoval.

Selené jeho klid obdivovala. Měl vážnou, soustředěnou tvář beze stopy strachu. Oči sotva zamrkaly, dýchal opatrně a lehce. Jeho ruce neustávaly v práci, ač si Selené celou dobu

myslela, že už každým okamžikem musí odhodit nástroje a vykřiknout: „Tohle je nemožné!“

Ale Andreas vytrval, očima, rukama, celou bytostí soustředěn na pacienta, jako by nic jiného ve vesmíru neexistovalo. V tak zoufalé situaci budil jeho odhodlaný výraz u Selené respekt.

Konečně krvácení ustalo. Když Andreas odložil své nástroje, bylo třeba ránu vymýt vínem, zaplnit otvor horkým včelím voskem a stáhnout kůži na hlavě. Na závěr si Andreas znovu omyl ruce a řekl Selené: „Jestli přijde k vědomí do tří dnů, bude žít. Jestli ne, zemře.“

Selené na chvíli zachytila lékařův pohled, pak se odvrátila a přála si, aby mohla jasně vyslovit množství otázek, honících se jí hlavou.

Muž na lehátku náhle vykřikl ze spánku a začal prudce rozhazovat rukama. Otrok Malachus, který mu ovazoval hlavu, uskočil stranou.

„Záchvat!“ Andreas přiskočil k raněnému. Snažil se udržet jeho ruku, ale byl hned odhozen. „Přines provaz!“ rozkázal Malachovi. „A zavolej Poliba. Budeme potřebovat pomoc.“

Selené viděla, jak se bezvědomý a smrtelně bledý obchodník s rohožemi na lehátku svíjí a prohýbá jako při pekelném mučení. Andreas se ho snažil zadržet, aby nespadl na zem, ale létající pěsti ho odrazily. Ubožák znovu a znovu bušil hlavou o lehátko, rána se opět otevřela a začala pod obvazy krváčet. Z hrdla mu vycházelo hrozné chrčení a žíly na krku mu vystupovaly.

Malachus se vrátil s obrovitým otrokem a všichni tři muži se namáhali, aby přivázali obchodníkovy ruce a nohy k lehátku. Záchvat však pokračoval dál. Raněný teď bojoval se svými pouty. Selené slyšela, jak mu praští kosti a klouby, jako by se chystaly prasknout. Andreas temně pronesl: „Tady už nemůžeme nic dělat. Jistě se zabije.“

Selené pohlédla na lékaře, jejich oči se na okamžik setkaly a pohledy spojily. Pak se obrátila zpět k muži na lehátku. Ještě *byla* jedna možnost...

Beze slov Selené postoupila kupředu. Zavřela oči a v mysli vytvořila obraz – obraz plamene, jediného zlatého plamene, planoucího klidně ze svého zdroje. Všude kolem něho je neproniknutelná tma. Mysl Selené se naplnila vidinou intenzivně hořícího plamene, až sama pocítila jeho teplo a slyšela jemné bubláni jeho energie. Nyní se plně soustředila na plamen hořící na povrchu její duše, zpomalovala dýchání a snažila se uvolnit své tělo. Měla pocit, že to trvá celé hodiny. Ve skutečnosti uběhlo jen pár okamžiků, než shromáždila své síly a soustředila je do „plamene“.

Andreasovi a otrokům, kteří ji sledovali, se zdálo, jako by upadla do jistého druhu spánku. Její tvář neprozrazovala nic z intenzivní koncentrace mysli a síly, které se uvnitř pomalu shromažďovaly, se navenek nijak neprojeví. Udiveně zírali, když pravidelně dýchající dívka pomalu zvedla ruce a držela je přímo nad zmítajícím se tělem obchodníka. Napřážené ruce se snesly dlaněmi dolů, tak blízko, že se téměř dotýkaly těla, a začaly se pohybovat. Zpočátku v malých, pátrajících kruzích, které se postupně rozšiřovaly, až Seleniny ruce těsně nad povrchem těla ohledávaly mužovu postavu po celé délce.

V mysli Selené byl pouze plamen. Nic jiného pro ni v tu chvíli neexistovalo. Tak jako Andreas totálně zaměřil svou mysl na otevření lebky, i Selené soustředila veškeré myšlenky a sílu na představu plamene. A když se ho „dotkla“, jeho žár vyšlehl z její mysli dolů pažemi a skrze její ruce vyzařoval ven na ležící tělo.

Andreas s úžasem pozoroval, že se dívčino útlé tělo neznametelně kývá ze strany na stranu. Prohlížel si její tvář – vysedlé lícní kosti, ústa s plnými rty. Ještě před chvílí byla plachá a ostýchavá, nyní však vypadala zvláště povznesená. Dívka držela ruce vztažené, dokud se zmučené tělo obchodníka s rohožemi nezačalo pomalu uklidňovat. Nejdříve sebou přestalo škubat a obracet se, potom ustal třes, až konečně znehybnělo ve spánku.

Selené s mžikáním otevřela oči, jako by právě procitla.

Andreas se mračil. „Cos to udělala?“

Uhnula jeho pohledu. Už zase byla nesmělá. Selené nebyla zvyklá mluvit s cizími lidmi. Vždycky když z jejích hezkých úst vycházela neumělá slova, následoval překvapený pohled, pak netrpělivost provázená výrazem, který jasně znamenal: *prostáčka*. Často si říkala, že by na to po tolika letech dětského posmívání a přehlížení u stánků v tržnici měla být zvyklá. Lidé na ni často řvali: „Proč nemluvíš pořádně?“ Matka jí řekla, že její nedostatek je známkou boží náklonnosti; vadu řeči, se kterou se narodila, později upravili. Tímto znamením jí boho-
vé dávají najevo, že je jim zvláště drahá, říkávala Mera. Proč to však nechápou ostatní lidé?

Ale k Selenině překvapení neodrážela pohledná tvář řeckého lékaře žádnou z obvyklých reakcí. Přinutila se pohledět do jeho tmavých očí, něžných a přísných zároveň, a zdálo se jí, že v nich vidí soucit. Odvážila se říct: „U-ukázala jsem mu c-cestu spánku.“

„Jak?“

Selené mluvila, jak nejpomaleji mohla. Bylo těžké, aby jí lidé rozuměli, trvalo to dlouho a lidé většinou dokončili věty za ni. „Je to n-něco, co mě naučila m-matka.“

Andreas zdvihl obočí. „Tvá matka?“

„Ona l-léčí.“

Andreas chvílku přemýšlel, náhle se rozpomněl na obchodníkovo čerstvé zranění, přistoupil k lehátku, odstranil zakrvácený obvaz a začal ošetřovat ránu.

Když to dokončil, vzal rezavý hrot kopí a nožem odřel rez na ránu. „Tohle urychlí hojení,“ řekl na tázavý pohled Selené.

„Je známo, že v dolech na železo a měď se vředy otroků hojí nejrychleji. I když nikdo neví proč.“ Přiložil na ránu nový obvaz, jemně opřel hlavu spícího o lehátko a obrátil se k Selené.

„Pověz mi, co jsi udělala, abys ho uklidnila. Jak jsi to dokázala?“

Selené se dívala na zem, přemožená studem. „N-neudělala jsem nic,“ řekla nesměle. „Já jsem v-vyvedla jeho s-síly,“ ruce na bocích se jí sevřely do pěstí. „V-vyvedla jsem jeho síly z bloudění.“

„To je léčba?“

Potrásla hlavou. „To n-nelčí. Jen to p-pomáhá.“

„A vyjde to vždycky?“

„Ne.“

„Ale jak?“ Naléhal. „Jak jsi to udělala?“

Selené se kousala do rtů, s očima na vzorech mramorové podlahy. „Je to dávná technika. V-vidíte plamen.“

Andreasovy tmavé oči si ji prohlížely. Dívka byla krásná. Jak se díval, vybavil se mu v mysli obraz, vzpomínka na vzácnou květinu zvanou hibiscus, kterou jednou spatřil. Rysy Selené byly půvabné, zvlášť její ústa. Jaká ironie, pomyslel si, když ústa na pohled tak dokonalá plní tak špatně svoji funkci. Není to koktavost, to poznal, když hovořila. Proč tedy nemůže normálně mluvit?

Když prodavač rohoží hlasitě zachrápal, Andreas se usmál a řekl: „Zdá se, že tvůj plamen dělá zázraky.“

Selené plaše zdvihla oči a uviděla tvář změněnou úsměvem. Andreas se teď nemračil, vypadal mladší a Selené se přistihla, že o něm začíná uvažovat jinak.

A Andreas uvažoval o Selené. Vada řeči byla zřejmě důsledkem deformace neodstraněné v dětství, ale až v pozdním věku a bez následného tréninku výslovnosti. Andreas hádal, co všechno asi kvůli tomu ubohá dívka zakusila. Bylo to na ni znát – kráska, opravdově, ale bolestně plachá; její postoj je omluvný, pohled nejistý a bojácný. Proč jí někdo nepomohl?

Andreasovou tváří přeběhl stín a mezi obočí se mu vrátila vráska, předčasná jizva pro muže právě třicetiletého, následek dlouhotrvající velké hořkosti.

Proč se o to starám? ptal se sám sebe, když už jsem dávno překročil mez, za níž jsem se přestal starat o cokoli.

Větrík zavanul oknem a rozvlnil hedvábné závěsy. Horký dech léta prosycený vůní páleného dřeva, kvetoucích květin a zelené řeky plazící se k moři. Vítr proletěl s nářkem domem lékaře Andrease a probudil ho z rozjímání.

„Budeš potřebovat se svým přítelem pomoci,“ řekl a pokynul Malachovi. „Můj otrok ti pomůže.“

Selené se překvapeně podívala.

„Předpokládám, že ho chceš vzít domů,“ dodal Andreas.

„D-domů?“

„Ano, aby se uzdravil. Cos myslela, že s ním uděláš?“

Selené byla zaražená. „N-nevím. N-nevím, kdo to je.“

Ve tváři lékaře se zračilo překvapení. „Ty toho muže neznáš?“

„Šla jsem t-tržiš –,“ ruce jí vylétly k ústům. „Můj koš!“

V Andreasově hlase už zazněla netrpělivost. „Když ho neznáš – a já toho muže také rozhodně neznám, tak proč je tady? A proč jsem,“ ukázal k lehátku, „*tobě* dělal?“

Selené se zadívala na hlavu v obvazech. „O-on byl zraněný.“

„Byl zraněný,“ opakoval Andreas, jako by nevěřil svým uším, a pohlédl na Malacha, který se zatvářil pobaveně. Andreas se zamračil. „Celé odpoledne jsem pracoval na neznámém,“ řekl.

„Co s ním mám teď dělat?“

Selené vypadala bezradně.

Andreasova netrpělivost přešla v podráždění. „Myslela sis, že ho tu nechám, že? Pacienty si doma nedržím. To není práce lékaře. Pomohl jsem mu. Teď se musí postarat rodina, aby se uzdravil.“

Tvář Selené už byla zoufalá. „A-ale já neznám jeho rodinu!“

Andreas na ni upřeně hleděl. Opravdu má to dítě zájem o to, co se stane s naprosto neznámým člověkem? Proč by měla? Nikdo jiný na světě se o to nezajímá. Kdy jen naposled potkal někoho tak naivního? Od těch dob tenkrát v Korintu, kdy se díval na vlastní odraz v nádrži a viděl tam nezralého mládence, chlapce s hladkými lícemi na prahu rozčarování, už uběhla celá léta.

Andreas se ovládl. Ta dívka je nyní také tam, na druhé straně neviditelného předělu, ještě bez viny, ještě nezkažená. Dívka, která umí sotva promluvit, se zastavila na trhu, aby pomohla člověku, kterého nezná.

Selené sledovala výraz jeho tváře a znovu se jí vrátila ta stará, složitá a naprosto neřešitelná myšlenka, jež ji trápí nekonečně dlouho: *co dělat s lidmi*.

Selené se s ní střetává dnes a denně v matčině domku: neznámí se objevují u dveří, aby se jim dostalo léčby, a nemají, kam by šli, aby se jejich rány zhojily. Lidé, kteří žijí sami, vdovy bez přátel, opuštění invalidé a všichni pacienti upoutaní na lůžko, jež Mera léčila a nikdo se pak o ně nestaral. A na ulicích – ach, na ulicích! Zvláště v ubohé čtvrti v zátoce, kde se děti toulají v tlupách, prostitutky rodí v postranních uličkách a bezejmenní námořníci onemocní a zemřou na dlažbě. Lidé zůstávají ležet tam, kde upadli, protože se o ně nikdo nepostará. Nemají kam jít.

Selené řekla: „P-prosím, nemohl byste p-pomoci...“

Andreas se na ni opět podíval a nejraději by si dal políček za unáhlenost, s jakou se do toho zapletl. I ten největší zelenáč mezi studenty medicíny ví, že se má nejdřív zeptat! Pak cítil, že ustupuje tomu, co spatřil v jejich očích. „Tak dobře,“ řekl na závěr, „pošlu Malacha, aby se na trhu poptal. Snad toho muže někdo zná. Zatím,“ Andreas se mračil, když bral svou bílou tógu a přehodil si ji přes rameno, „může zůstat u mých otroků.“

Selené se vděčně usmála.

Andreas si ji prohlížel dál. Měla v sobě nevysvětlitelný magnetismus, i když nechápal proč. Rozhodně nepochází z bohatého domu – šaty prozrazují rodinu chudáka. Kolik jí asi je? Ještě ne šestnáct, stále nosí dívčí šaty ke kolenům. Ale den, kdy dostane ženskou *stolu* a *pallu*, už není daleko. Jeho oči znovu přitáhla její ústa svou téměř hypnotickou smyslností. Těžká, plná ústa, jako tropická květina, kterou mu připomněla – hibiscus rozevřený na stonku. Tvář díky nim dostávala exotický, svůdný ráz a čarou krásu. Andreas doufal, že si dívka neuvědomuje, jak si s ní bohové zahráli, když největší dar, kterým ji obšťastnili, byl zároveň její hanbou. Jaké překvapení pro toho, kdo ji spatřil poprvé a uslyšel z těchto rtů těžkopádně vypadávat slova. Byl to výsměch kráse a on tím byl nevysvětlitelně dojat.

Andreas se impulzivně zeptal: „Cos to ztratila na trhu?“

„B-blín,“ řekla a zvedla prsty, aby ukázala kolik.

Andreas se otočil k Malachovi. „Dej jí, co potřebuje. A koš taky.“

„Ano, pane,“ řekl překvapeně otrok a šel k řadám džbánek.

Do lékařovy tváře se vrátila tvrdost, dostala zamýšlený, temný výraz, takže vypadal starší. Ale jeho hlas byl laskavý. „Příště si dej pozor, komu chceš jen tak pomáhat. Dům jiného muže nemusí být pro tebe tak bezpečný, jako je tento.“

Selené se prudce červenala, když brala od Malacha košík. Svým nemotorným způsobem Andreasovi poděkovala a utekla ven.

Andreas stál dlouho bez hnutí a poslouchal ozvěnu jejích sandálů na chodbě. Potřásl hlavou. Jaké zvláštní odpoledne! Nejdříve operoval neznámého, který mu s největší pravděpodobností nikdy nezplatí, a ještě klidně pošle pryč dívku, která vše zavinila, a na cestu jí dá tu nejdražší medicínu. A sám nedostal nic. Náhle si uvědomil, že dokonce nezná ani její jméno!

KAPITOLA 2

„**Tam, vidíš to, dcero?**“ zašeptala Mera. Selené se sklonila, aby se podívala kukátkem do dělohy. „Toto je děložní *krček*,“ pokračovala Mera. „Požehnaná brána, kterou všichni přicházíme na svět. Vidíš, jak jsem krček stáhla šňůrou, když před měsíci hrozilo, že se otevře dříve, než nastane čas příchodu dítěte? Dobře se dívej, co teď udělám.“

Selené nikdy nepřestala obdivovat matčiny vědomosti. Zdálo se, že Mera ví o zrození a životě vše. Zнала byliny, které zvyšovaly plodnost žen toužících po dětech, i masti proti početí pro ty, které otěhotnět nechtěly; znala měsíční cykly a dny příznivé pro početí a porod, věděla, jaké amulety nejlépe ochrání dítě v lůně matky, a dokonce bezpečně prováděla potraty ženám, které z nějakých důvodů nesměly mít děti. Právě dnes odpoledne Selené pozorovala, jak Mera vstrčila bambusovou třísku do dělohy těhotné ženy, jejíž zdraví bylo tak chatrné, že by ji porod zabil. Mera jí vysvětlila, že bambus v děloze postupně nasákne tělesnou vlhkost, roztáhne se a rozevře děložní hrdlo, až uvolní drobounký, ještě nezformovaný plod.

Mladá žena, které Mera a Selené teď v noci pomáhaly, byla v posledním stadiu těhotenství. Předtím již třikrát potratila a začínala si zoufat, že nebude mít děti. Její mladý muž vyráběl stany a žádal od ní syny, kteří by pokračovali v jeho profesi. Bratři na něho naléhali, aby se rozvedl a vzal si jinou ženu.

V obavách, aby nepotratila a neztratila svou jedinou a poslední naději, přišla za Merou v druhém měsíci těhotenství. Mera udělala opak toho, co pomáhalo ženám k potratu. Místo aby jemně otevřela hrdlo a uvolnila plod, uzavřela ho stažením šňůry kolem otvoru dělohy a sevřela ji jako sešpulená ústa. Pak nakázala mladé ženě ležet celou zimu i jaro.

Nyní skončilo devět měsíců, žena ležela na posteli, nafouklé břicho se otrásalo zdravými stahy a muž klečel úzkostlivě vedle ní.

„Teď musíme být velice opatrní,“ řekla Mera klidně. „Drž světlo pevně, dcero. Přeríznou šňůru.“

Selené si pamatovala každé slovo, každý pohyb, který matka udělala. Od chvíle, kdy jako tříletá dokázala odlišit list neškodné máty od jedovatého náprstníku, se Selené učila a pracovala s matkou. Dnes v noci, když dorazily do domu výrobce stanů, pomáhala s přípravami – bylo třeba zapálit posvátný oheň bohyni Isis, ohřát v plamenech měděné nástroje, aby plameny vyhnaly zlé duchy nákazy. S matkou zpěvem vzývaly Hekaté, bohyni porodniček, aby dnešní noc pomohla této mladé ženě, a pak rozložily prostěradla a plátno určené k porodu.

Poté si Mera umyla ruce a ujala se svého úkolu. Její ostře řezanou tvář jako by sochař vytesal v černé a hnědé.

Když Mera postupně zavedla dlouhé kleště do vaginy a uchopila volný konec šňůry jemnými měděnými zuby, rodička vzdychala a svírala manželova zápěstí. Pak Mera vzala dlouhý nůž a hluboce soustředěná ho prsty zavedla dovnitř.

Děloha nezůstávala v klidu, teď se v ní hýbal život. S každým stahem se hlavička dítěte tlačila proti staženému otvoru. Šňůra vyklouzla z kleští. Mera ji uchopila znovu. Žena vykřikla a snažila se zvedat pánev. Selené musela několikrát

přemístit lampu a pevně držet matce kukátko. Jen tenká blanka měkké kůže dělila čepel nože od křehké hlavičky dítěte.

„Drž ji pevně,“ obrátila se Mera na bledého muže. „Teď to musím přeríznout. Už to nelze odkládat.“

Selené cítila, jak jí buší srdce. Přestože už byla u tolika porodů, nikdy to pro ni nebyla pouhá rutina. Každý porod je jiný, má své vlastní nebezpečí, náhody, zázrak. Selené věděla, že tomu dítěti hrozí zadušení v děloze, smrt z prudkých stahů a vyčerpání.

Město za stěnami stanařova domu leželo tiše v horké noci. Půl milionu obyvatel Antiochie spalo, mnozí na střechách, když egyptská léčitelka Mera znovu prováděla svá kouzla.

Oči mladého muže se strachem rozšířily. Čelo se lesklo potem. Selené se na něho usmála, snažila se ho uklidnit a povzbudit dotekem ruky. Muži někdy při porodu trpí stejně jako ženy, neboť jsou bezmocní a bezradní tváří v tvář nejvyššímu mystériu. Selené někdy viděla muže i omdlévat. Většinou však odcházeli z domova do společnosti přátel. Tento mladý muž byl dobrý manžel. Bylo vidět, že trpí a nejraději by byl jinde, ale přesto zůstal se ženou a snažil se jí její úděl ulehčit.

Selené opět položila svou ruku na jeho; podíval se jí do tváře, s námahou polkl a přikývl.

Meřiny oči hleděly pevně. Nehýbala se, jen hrud' se jí lehce zdvíhala a klesala. Když teď dojde k jedinému sklouznutí nože, bude vše ztraceno.

Náhle se děloha uklidnila. Mera na okamžik spatřila hlavičku dítěte; zavedla dovnitř dlouhý nůž a rychle a čistě přerízla šňůru.

Rodička vykřikla. Mera spěšně odklidila nástroje a přichystala se na porod. Selené ji obešla, klekla si k nastávající matce a položila jí na čelo lehké plátno. Porod se nyní rozběhl, stahy byly tak časté, že mezi nimi nebyla žádná přestávka. Mera poučila ženu, kdy má zatlačit a kdy čekat. Muž, bledý jako plátno, na kterém jeho žena ležela, se hryzal do rtů. Selené přiložila své ruce na spánky rodičky, zavřela oči a v duši zažehla plamen. Nemohla nabídnout slova útěchy, neměla dar

lehké, tišící řeči jiných léčitelů. Za ni mluvily její ruce. Její dlouhé, chladné prsty přinášely klid, dodávaly odvalu a sílu.

Konečně mladá žena vykřikla naposled a dítě vyklouzlo do čekajících rukou Mery.

Malý, zdravý chlapeček se okamžitě rozkřičel a ostatní se rozesmáli. Nejhlasitěji jeho otec. Přemožen dojetím, vzal ženu do náruče a do ucha jí šeptal horoucí sliby.

Když se Mera a Selené vrátily domů, bylo po druhých nočních modlitbách. Mera šla pro něco k pití, Selené začala s omýváním nástrojů a doplňováním léků, které použily ze skříňky s léčivý.

Selené byla unavená, ale vzrušená, její mysl nezůstávala jen u džbáneků námelu a bílé čemeřice – základních bylin porodnictví. V myšlenkách se vrátila do horního města, kde odpoledne uskutečnil zázrak lékař Andreas.

Vzpomínala si na každý detail, jako by právě stál ve světle lampy před ní – hladké kadeře tmavohnědých vlasů sčesané do vysokého čela, zlatá obruba jeho bílé tuniky a pod ní svalnaté nohy, ruce pracující na zraněné lebce způsobem, jakým se tvoří umělecké dílo. Znovu se mu dívala do očí, temně modrých a v koutcích lehce zešikmených, soucitných očí stíněných hněvivým obočím. A opět přemýšlela, zda se Andreasovi nepříhodilo něco, co ho tak zatvrdilo.

Selené se ohlédla na matku stojící v přístěnku a uvažovala, jestli s ní může o Andreasovi promluvit. Tolik si toho přála vědět! Ještě nikdy se takhle necítila a byla tím zmatená. Nechápala, proč se při odpoledním potratu paní Flavie nebo večer při porodu syna stanaře nemůže soustředit na práci. Ačkoli se snažila ovládat, tvář hezkého Řeka ji stále vyrušovala.

Její zkušenosti s muži byly nepatrné. Když pomíneme její práci s Merou při ošetřování mužských pacientů – někdy to byl námořník s bolestmi dásní, jindy dělník z doků se zlomenou nohou –, Selené zřídka měla nějaký kontakt s chlapci nebo muži. Rozhodně s nimi nebyla sama tak dlouho jako s Andreasem. Chlapci ze sousedství v této přelidněné uličce chudiny Selené nevnímali. Byla hezká, ale jakmile začala mluvit, byli hned netrpěliví.

Selené se dívala na matku, jak něco nalévá ze džbánku a pije. Mera zná vše, uvažovala, dovede všechno pochopit a vysvětlit. A přesto...

Selené neslyšela matku nikdy mluvit o lásce, o mužích, o manželech a manželství. Když byla malá, matka jí vyprávěla o otci, rybáři, který zemřel při nehodě na člunu, ještě než se narodila, ale jinak se o něm nezmiňovala. A přestože za Merou přišli někdy muži s dárky a projevovali o ni zájem, vždycky je rozhodně odmítla.

Selené se vrátila k mytí nástrojů. Manželství. Nikdy o něm ještě vážně neuvažovala. Kdykoli přemýšlela o své budoucnosti, vždycky předpokládala, že povede život jako matka. Bude žít skromně a sama v malém domku se zahrádkou plnou bylin. A bude pomáhat u porodů.

Je Andreas ženatý? Selené se tázala sama sebe při sušení nástrojů, při jejich ukládání a balení do měkkých látek. Žije v tom velkém domě sám? A proč jeho oči prozrazují soucitnou duši, když tvář se zdá být ztvrdlá hněvem?

Jak byl trpělivý, když mluvila! Nesnažil se za ni věty dokončit, ani se od ní neodvrátil jako ostatní lidé! Andreas. Jaké krásné jméno. Přála si, aby ho mohla vyslovit nahlas, aby ho cítila na jazyku. Věděla, že dnešní noci nebude moci usnout a znovu prožije každou vteřinu toho výjimečného odpoledne.

Ve stínu přístěnku, kde vařily, pozorovala matka Selené a tajně usrkávala ze džbánku. Hřbetem ruky si otřela ústa, postavila džbán a zavřela oči. Mera už cítila sílu medicíny v žilách, už dopředu si představovala úlevu, kterou vyvolá v bolestivých místech. Mera doufala, že bolest poleví a ona stráví bez bolesti další noc.

Ale jak dlouho ještě? Přemýšlela, když ukřývala džbánek zpět do skryše. Věděla, že brzy bude muset zvýšit dávku. A pak už nebude možné nemoc před Selené dál tajit.

Vítr svištěcí opuštěnou ulicí venku Meře připomněl jinou noc, noc téměř před šestnácti lety, kdy takto přivál neobvyklou návštěvu. Poslední dobou na to vzpomínala stále častěji. Věděla proč. Její sny se zase vrátily.

Ty hrozné sny, které ji trápily ve spánku v prvních dnech po útěku z Palmýry. Sny o vojácích v rudých pláštích, kteří náhle vpadli dovnitř a vyvlekli Selené do noci. Někdy je viděla, jak ji zabíjí. Jindy odnesli Selené do inkoustové tmy, která ji pohltila. Mera se pokaždé probouzela v propocené košili s bušícím srdcem. Sny před lety ustaly a už na ně téměř zapomněla, ale teď se vrátily s takovou intenzitou, že se Mera začala spánku obávat.

Co znamenaly? Proč se vrátily teď, po tolika letech? Bylo to snad proto, že Selené bude brzy šestnáct a podstoupí rituál ženství? Byly snad varováním bohů? A jestli ano, před čím varují?

Stála ve tmě přístěnku, čekala, až jí lék utiší bolesti, a přemýšlela o sobě, o svém životě.

Mera, vysoká štíhlá žena, v jedenapadesáti letech stále atraktivní, měla tvrdý život. Život naplněný putováním a obdobími nezakotvenosti, nutností poznávat nová města a neosobní, náhodnou láskou mužů, jejichž jména už zapomněla. Padesát a jeden rok čeká na vyjevení smyslu svého života, čeká, až jí Bohyně odhalí, proč si ji vybrala za léčitelku duší a těl.

A proč jí bylo dáno to dítě? Byl snad celý její život přípravou k výchově toho sirotka? I sama Selené je jí záhadou. Přestože je Mera moudrá a vyzná se v mnoha věcech, neví, jaké tajemství její dcera skrývá.

Mera odešla z Palmýry jen s malým dědictvím, které předá dítěti, až dosáhne dospělosti. Byl to prsten, kadeř vlasů mrtvého Řimana a malý kousek plátna, ve kterém byl zabalen Selenin narozený bratr, dvojče. Byly to mocné symboly a pro Selené byly jediným znamením identity.

Co však tyto symboly znamenají, to Mera nikdy nezjistila. Ale bude je opatrovat až do dne, kdy je bude moci předat Selené, a ta sama musí odhalit jejich obsah.

V malé skřínce ležela bezpečně uzamčená růže ze slonoviny. Mera ji dostala od vděčného pacienta před mnoha lety v Byblosu. Růži velkou jako švestka, vyřezanou z nejčistší slonoviny, dokonalou a uvnitř dutou. Dutina, určená pro dárky,

nyní obsahovala prsten, kadeř vlasů a útržek plátna, které tam Mera zapečetila. Už dříve růži ze skříňky vyjmula a ukázala Selené, aby zdůraznila její nesmírnou cenu a význam, ale neřekla jí nic o jejím obsahu. Když se Selené zeptala, co se skrývá v tajném srdci růže, Mera jí odpověděla, aby počkala, až bude starší. Vše se dozví na šestnácté narozeniny. Pak jako všechny dívky projde obřadem, kterým se stane z dívky ženou.

A co jí toho dne řeknu? ptala se Mera sebe sama a sledovala, jak Selené ukládá skříňku s léčivy. *Budu jí muset povědět pravdu – že nejsem její pravá matka. Ale když jí vezmu jistotu této rodiny, nebudu jí moci dát místo sebe její opravdové rodiče.*

Když konečně začal lék zabírat, vrátila se Mera v myšlenkách zpět k noci před šestnácti lety. Opět se viděla, jak ve spěchu svázala všechny své věci a opustila místo, které jí bylo po pět let domovem. Léky, byliny, nástroje a magické svitky uzavřela do truhly, novorozené děvčátko uložila pohodlně do koše, přivázala na svého starého osla a vydala se na sever. Byla to dlouhá a namáhavá cesta, cesta v osamění a stálém strachu. V obavách před vojáky v rudých pláštích se několikrát vracela ve vlastních stopách, aby zmátla své pronásledovatele, a ve městech a oázách se zastavila jen k nejnnutnějšímu odpočinku. Pak se dala znovu na cestu. Připojila se ke karavanám jdoucím na západ. Dětila se o vodu s Araby, modlila se v chrámech neznámých bohů, až došla do zeleného města Antiochie, vyrostlého uprostřed zelenajícího se hnízda údolí Orontes. Na předměstí této metropole poznala Mera z noční oblohy, že je její putování u konce – hvězdy a planety jí řekly, že tady bude dítě v bezpečí.

A také opravdu bylo. Rostlo, učilo se a bylo šťastné do svých téměř šestnácti jar. Dívka přinesla do života Mery jedinou opravdovou lásku, kterou kdy poznala.

Nyní to mělo skončit. Už zbývalo jen málo času a Mera si to uvědomovala se vzrůstající naléhavostí. Do první slavnosti zbývá dvacet dnů. Bude to nejvýznamnější den dívčina života, kdy obřadně odloží dětské šaty a oblékne *stolu*, dlouhý oděv ženství. Odstřihne si jednu ze svých panenských kadeřích a zasvěti ji bohům domácnosti.

Většina dívek zakončovala Slavnost odívání velkou hostinou s příbuznými a přáteli, ale pro Selené to bude jen jedna z dalších věcí, které si bude muset odříci. V první noci úplňku po svých narozeninách, dvacátý osmý den od dnešní noci, půjde Selené s matkou do okolních hor a tam se jí dostane zasvěcení do hlubších mystérií.

Mera naučila Selené všechno, co znala o umění léčitelství. Dávné zkušenosti se předávaly z matky na dceru po staletí, stejně tak je Mera získala od své matky. Ale nyní přišel čas předávání nejvyšších tajemství rituálem, kterému se sama Mera kdysi podrobila v egyptské poušti. Nestačí pouze znát byliny a jejich přípravu, léčitelka musí být také duchovně spojena s Bohyní, protože od Bohyně pochází veškeré léčení.

Nic nesmí zabránit tomuto zasvěcení, uvažovala Mera a dívala se na Selené, chystající se ulehnout. *Dokonce*, řekla si pochmurně, *ani moje smrt*.

Mera zavřela oči a pokusila se zažehnout v duši plamen, aby urychlila vliv opia na nemocnou část těla. Ale byla příliš rozrušená, její mysl se příliš zabývala světskými věcmi. Bála se o Selené, bála se budoucnosti. Mera umírala. Již velmi brzy bude Selené na světě sama. Je připravená? A jak přežije dívka, která se stále ještě bojí promluvit a není schopná navázat kontakt s lidmi?

Selené se narodila s jazykem přirostlým ke spodní části úst a trvalo sedm let, než Mera našla dostatečně školeného a schopného chirurga, který by jazyk uvolnil. Do té doby Selené nepromluvila, a dokonce i po operaci měla potíže se správným vyslovováním. A protože si z ní děti dělaly legraci a dospělí ji nutili, aby hovořila rychleji a řekla, co vlastně chce, její defekt se místo zlepšení ještě zhoršil. To málo, co jí Mera byla schopná poradit, zmařila vždy nesnášenlivost okolí. A tak dnes, necelých dvacet dnů před Slavností odívání a vstupem do dospělosti, je Selené zatížena ochromující nesmělostí.

Požehnaná Isis, modlila se Mera, nech mne žít tak dlouho, abych mohla předat své poselství Selené. Dej mi čas, abych ji doprovodila při jejích obřadech, abych ji dovedla k ženství

a nezávislosti. A prosím, požehnaná Isis, ochraňuj čistotu mé dcery až do dne zasvěcení do mystérií...

Tvář Mery se zachmuřila, když si vzpomněla na rozrušení, v jakém se Selené odpoledne vrátila z horního města.

Koš na její ruce nebyl ten, se kterým ráno z domu odešla, a blínu bylo mnohem víc, než na kolik stačily peníze. Selené vykoktala nesouvislou historku o muži kopnutém oslem, hezkém řeckém lékaři a zázračné pomoci. Ještě nikdy neslyšela Mera dceru takhle bez oddechu vypravovat. „N-nejprve o-ožehl nástroje v o-ohni,“ líčila Selené. „A u-umyl si n-nejdříve ruce.“

„Jistě,“ odpověděla Mera. „Ale byl to oheň z chrámu, protože jinak není k ničemu, a zapálil kadidlo? A jaké amulety zavázal do obvazu, jaké modlitby odříkal, jací bohové byli v místnosti?“ Mera věřila, že ani nejlepší lékař nezmuže nic, nepožádá-li o pomoc bohy. A použít nůž! Jistě, k otevření vřídka ano, nebo přerýznout šňůru poutající děložní hrdlo, ale ponořit nůž do lidského těla byla arogance, svatokrádež. Mera důvěřovala zaříkávání a bylinám. Chirurgie je věc šarlatánů a „zázračných“ lékařů.

Mera se již chystala k spánku, ale pak si znovu vzpomněla na tvář Selené, když jí vyprávěla o řeckém lékaři. Ten výraz u ní nikdy předtím neviděla, a to jí znovu připomnělo důležitost těchto posledních dnů. Selené musí být zasvěcená čistá na duchu, na těle i v srdci. Nesmí se rozptylovat žádnými tělesnými myšlenkami. Aby dosáhla kosmického vědomí, bude se postit, modlit a meditovat. Mera jí musí v těchto posledních vzácných osmadvaceti dnech střežit.

S těžkým povzdechem ulehla Mera na svůj slavník. Byl to dlouhý den. Ráno srovnala a upevnila do dlahy zlomenou ruku rybáře, pravou ruku, kterou si ženy zraňují nejčastěji. Rybářka tvrdila, že si ji zlomila pádem ze schodů, ale Mera znala pravdu: Zuřící manžel jí ruku zlomil, když ji zvedla k obraně. Když ženám ubližují, chrání si obličej rukou a ruku pak zasáhne rána, která měla dopadnout na hlavu. Takových zranění už viděla Mera bezpočet.

Po návštěvě u rybářky musela vyříznout vřed, vyčistit zanícené ucho, rozemlít byliny a odpoledne prováděla potrat paní Flavii. Většinu udělala bez pomoci dcery, která se zapletla do neštěstí člověka, kterého vůbec neznala.

Vypadalo to, jako by se Selené cítila povinována pomocí každému nešťastníkovi, na kterého narazila, bez ohledu na to, jak marná a nesmyslná je její snaha. Už jako malé dítě nosila domů zraněná zvířata, dělala pro ně malé krabičky a ošetřovala je, dokud je nemohla uzdravené pustit na svobodu. Později ukládala své panenky do postýlek a vážala jim dřevěné ruce a nohy do obvazů. Kde na ten nápad Selené přišla, kde vzala tu myšlenku na dům, kde se nemocní léčí společně, to Mera nevěděla. A napůl ji podezírala, že kdyby mohla, přivedla by její dcera domů každé stvoření pod sluncem a pečovala by o ně.

Mera hleděla do tmy a v té tmě spatřila svou brzkou budoucnost – smrt. *Myslela jsem, že mám před sebou ještě léta života, ale osud káže jinak.*

Otok na jejím boku, který se tam náhle přes noc objevil a rychle se rozrůstal, jí připomněl nezměnitelnou pravdu o krátkosti lidského života a lidské smrtelnosti. Život ubíhal tak pravidelně jako řeka Orontes, až náhle vyrazil se zoufalým spěchem a dny mýjely jako povodeň.

Půjdu do chrámu, poradit se do věštny. Musím vědět, jaká budoucnost čeká Selené ve hvězdách.

Mera ucítila v boku ostré bodnutí a s úzkostí poznala, že lék jí už nepomáhá.

KAPITOLA 3

Seděli v taverně antiochské čtvrti červených luceren, v uličce u doků, kde prostitutky lákají přicházející námořníky rudým světlem nade dveřmi.

Andreas a Naso – mořský kapitán, se pohodlně usadili v rohu taverny, stranou opilého davu, a líně sledovali pár nahých tanečnic, pohybujících se za zvuků činelů a flétny.

Andreas se díval bez zájmu. Pro lékaře není ženská nahota nic neobvyklého, přesto mu pohled na svůdně se vlnící těla a nadra nebyl cizí. Ačkoli se dnešního večera snažil dostat do veselé nálady, cítil se stále podivně rozrušený. Nemohl se zbavit vzpomínky na tu dívku z tržiště.

U Apollónova kohouta se sešel zástup hlučných a podnapilých námořníků, někteří se právě vrátili z dlouhé mořské plavby, jiní byli na posledním flámu před odplutím. Přišli z celého světa do rušného přístavu Antiochie, křižovatky Římského impéria a světa, muži s nejneuvěřitelnějšími historkami a kůží ztvrdlou jako roh, s očima, jejichž barvu již dávno vymyl sluneční žár na rozvlněných hladinách moří. Jejich chutě byly ohromné, jejich žádosti jen jednoduché a omezené. Lidé bez domova, neholení, vydědění společnosti, a přesto to byl kupodivu druh lidí, mezi nimiž se ušlechtilý Andreas cítil velmi dobře. Takoví jako sukovitý, do černa spálený Naso, chvátající se, že má největší nos v Sýrii, a tím i na celém světě. Již třikrát s Andreasem uzavřeli zvláštní dohodu a dnes večer dojednávali podmínky po čtvrté.

Kapitán vyprázdnil, co zbývalo v jeho džbánku, a zamával na obsluhující děvče pro další. Všiml si, že Andreas má jako obvykle stále své první pivo, kterého se sotva dotkl. Přestože se znali již léta a zažili spolu různá dobrodružství, zůstával tento tichý lékař pro Nasa záhadou.

Nechápal, co v pravidelných a nevysvětlitelných cyklech přitahuje tohoto muže k lodím a přístavům. S tou zvláštní touhou se setkal již třikrát, vždycky když se s ním Andreas plavil. Lékař uzavřel svůj dům, poslal pacienty jinam a zaplatil si cestu lodí do vzdálených přístavů. Když se Andreas nalodil, zůstával stranou, byl uzavřený a v očích měl zvláštní, zvidavý lesk. Trávil celé týdny na palubě sledováním horizontu, posádky se stranil a jedl o samotě. Když už si Naso začal dělat starosti a říkal si, *ten skočí přes palubu*, nastala náhlá změna. Andreas se začal usmívat, hovořil s posádkou a večerel s kapitánem, až se nakonec vrátil domů jako očištěný člověk.

Dnes v noci to v něm bylo znovu, to kapitán věděl. Ten pohled už viděl v Alexandrii, v Byblosu, v Caesarei –

v přístavních městech, kde tenhle toulavý lékař žil. Jed už mu zase proudil v žilách. Když loni uslyšel, že Andreas koupil v Antiochii dům, uvažoval Naso o příteli s nadějí. *Usadí se*, říkal si kapitán, *ožení se*. Ale teď byl Andreas opět tady. Jen několik měsíců poté, co začal žít ve své krásné vile, znovu shání v docích loď.

Co ho pořád žene na moře? Naso nevěděl a ptát se nemohl. Mezi mediky slyšel rčení: „Doktore, uzdrav se sám.“ Mořský kapitán však měl obavy, že rána v Andreasově srdci se obklady a stehy zahojit nedá.

„Vyplujeme za rozbřesku, s odlivem,“ řekl Naso, když dostal nový džbáněk piva. Vzal z talíře na jejich stole uzenku, zabalil ji do chlebové placky, strčil do úst a dodal: „Tentokrát k Herkulovým sloupům a dál. Vyhovuje ti to, Andreasi?“

Andreas kývl. Nezajímalo ho, kam loď míří, hlavně že plula. Řekl otroku Malachovi, že tentokrát to může být na šest měsíců, a Malachus, který pánovu zvláštní touhu – být občas na moři – už znal, slíbil, že se o dům v jeho nepřítomnosti postará.

„Vezmeš si na noc holku, synu?“ zeptal se Naso, který už si jednu vybral. „Bude to dlouho trvat, než znovu uvidíš ženskou.“

Ale Andreas zavrtěl hlavou. Ženské teď potřeboval ze všeho nejméně, neboť dnes ho pronásledovala jen jediná žena – jediná dívka. Ta s košem, se zvláštně postiženými ústy, co mu odpoledne vnutila prodavače rohoží.

Zachmuřený Andreas si prohlížel zástup v taverně a snažil se ji vypudit ze svých myšlenek.

Skytský obchodník močil vzadu u zdi, dva námořníci z Mauretánie, černí jako noc, se bili pěstmi a nikdo jim nevěnoval pozornost, trpaslík, kterého někdo zdvihl na ramena, vyškraboval něco vysoko na kusu hladké stěny. *Proč?* Andreas nechápal. Poznal na svých cestách mnoho dívek a žen a žádná ho nezasáhla jako tahle. *Proč ona?*

Andreas se zlobně mračil, jeho vnitřní svár se mu nelíbil. Jeho srdce říkalo: *Protože je jiná*. Jeho mozek však řekl: *Ne, není*. Ženy jsou absolutně stejné všude na světě. Andreas to věděl jako lékař; a jako muž to věděl taky.

„Všimla si tě tamhle,“ řekl Naso a obrátil k sobě Andreasovu pozornost. Lékař se otočil a viděl, že ho přes sál ze zájmem pozoruje mladá prostitutka. Prohlédl si ji. Na ženu byla vysoká, pleť měla bílou a vlasy černé jako Hádes. A rudá, rudá ústa. Připomněla mu...

„Jen si posluž, hochu,“ povzbuzoval Naso a sáhl pro další uzenku.

Andreas sklopil oči ke stolu. Ta hypnotická, měkká ústa s ochromeným jazykem ho pronásledovala. Jak se jmenovala? *Jak se jmenovala?*

Vzhlédl a spatřil prostitutku, razící si k němu cestu davem. Smála se, když uhýbala lačným rukám. Naso si všiml chtivého lesku jejích očí dříve než Andreas, jasně poznala vzácnou kořist, když ji uviděla. Takoví, jako byl lékař, muži s hedvábnými rukama, bílou tógou a hezkou tváří, do téhle čtvrti přicházeli výjimečně. Naso nemohl pochopit, proč se tenhle muž neoženil.

Andreas ji sledoval, jak přichází, a když k němu přistoupila, cítil se plný smutku. Bělost její kůže nebyla přirozená, způsobil ji rýžový pudr, kterým skrývala nedostatky své pleti; ústa pokrývala růž, propůjčující úzkým rtům plnost, která jim scházela. Oko lékaře mu odhalilo její život jediným pohledem – jen trápení a zneužívání – a pak spatřil i její budoucnost. Něco jí stravovalo morek v kostech. Ví, že už má namále, že její zítřky se odměřují na měsíce místo na roky?

Než si stačila vyhrnout sukni a sednout si mu nahá na klín, Andreas prudce vstal. Formálně pozdravil kapitána a řekl: „Za úsvitu jsem na lodi.“ Překvapené dívce upustil do dlaně zlatou minci, první, kterou kdy dostala.

Venku byl noční vzduch horký a těžký. Bylo léto a Orontes plynula malátně. Andreas se rozhlédl nalevo a napravo. V ulici červených luceren to vypadalo jako ve dne, tak jasně zářily lampy v oknech a dveřích. Povytl si tógu na ramenu a vyrazil podél hráze. Věděl ze zkušeností, že má jít po osvětlených a lidnatých ulicích. Poznal hodně zátok v mnoha přístavech Římského impéria – byly všude stejné.

Při chůzi se opět ponořil do svých myšlenek.

Ano, ten nepokoj tu byl znovu. Tentokrát přišel trochu dříve než obvykle. Předtím to trvalo dva tři roky, než se v něm nahromadil jed, kterého se musel zbavit na širém moři. Ale teď je to pouhý rok od jeho poslední plavby s Nasem. Je to kvůli té dívce.

Když odešla z jeho domu a Andreas nechal odnést bezvědomého obchodníka s rohožemi do ložnice otroků, s bolestí zjistil, že na ni nedokáže zapomenout. Když odpoledne stál a díval se, jak její krásná ústa pateticky bojují o každé slovo, pocítil nakrátko pohnutí. Ale jeho srdce, tvrdé proti něžným citům, se brzy vzpamatovalo. Věděl, že tvrdé srdce je bezpečné srdce, a srdce z kamene je nezranitelné. A tak ji poslal pryč a nakázal Malachovi, aby se poohlédl po Nasovi, když nenajde Nasa, postačí jakýkoli kapitán s pevnou lodí, s lodí schopnou doplout do dalekých přístavů. Šťastnou náhodou byl Naso právě v Antiochii a chystal se na plavbu do Británie. Za úsvitu už bude Andreas na lodi.

Náhlé zasténání a výkřiky ho vytrhly z myšlenek. Ohlédl se a spatřil z blízké uličky vyběhnout muže. Na rukou měl krev.

„Pomoc!“ vykřikl a chytil Andrease za ruku. „Kamarád je raněný! Krvácí!“

Andreas se podezíravě podíval muži přes rameno a ve stínu na konci uličky viděl ležet muže, držícího si krvácející ucho. „Co se stalo?“ zeptal se Andreas.

„Přepadli nás! Šli jsme s kamarádem touhle zkratkou a oni nás přepadli! Je to s ním zlé. Uřízli mu ucho!“

Andreas se díval muži do tváře, byla strachem šedá. Pak pohlédl na muže ležícího v kaluži krve. Už se chtěl otočit a jít, když mu v mysli probleskl výjev – dívka neobratným jazykem prosí kolemjdoucí, aby jí pomohli s raněným neznámým. Andreas impulzivně řekl: „Jsem lékař. Mohu pomoci.“

„Ať vám za to bohové požehnají!“ zvolal muž, otočil se a pospíchal zpátky do uličky.

Když došel k raněnému a poklekl, Andreas hned viděl, že je to vážné, a řekl mu: „To bude v pořádku, příteli. Jsem lékař. Pomohu.“

Vtom ten druhý muž, stále stojící, řekl tiše: „Jo, a teď uděláš, co ti řeknu, a budeš taky v pořádku.“

Andreas vzhlédl a uviděl krvavý nůž. Okamžitě pochopil, že skočil na jeden z nejstarších triků na světě, kterému se uměl vyhnout i ten nejzelenější student medicíny. Muž ležící v kaluži krve byl první obětí a pak posloužil k přilákání druhé. Andreas cítil, jak mu krev tuhne v led. „Můžeš si vzít moje peníze,“ snažil se říct co nejklidněji.

A pak uviděl, jak se ruka zloděje zvedla a mířila k jeho tváři. Těsně předtím, než pocítil úder, než světla uliček a hvězd vylétla do noci, si Andreas pomyslel: *Tak to nakonec přišlo. Po všech těch letech...*

KAPITOLA 4

Mera se zlobila sama na sebe, když následovala nosiče světla do tmavé ulice.

Dnes v noci nerada opouštěla dům, příliš ji zaměstnávaly přípravy na Slavnost odívání a za osm dnů následující obřad zasvěcení. Čas jí utíkal a Mera s ním úporně bojovala. Když se však u jejích dveří objevila známá tvář a malé, vyzáblé děvče, kterému loni vyléčila zápal plic, ji prosilo, aby šla do přístavu, kde ji potřebuje Naso, mořský kapitán; když viděla ty veliké oči a ruku tahající ji za šaty, Mera svolila. Byla hlavně a především léčitelka a složila posvátné přísahy Bohyni.

Pokoj prostitutky byl dole u řeky, v těch narychlo postavených chatrčích, přeplněných a nestabilních stavbách, padajících často na všechny, kteří byli právě uvnitř. Chlapec s lampou vedl Meru po úzkých kamenných schůdcích na třetí podlaží, kde prostitutka čekala. Za ní se hrbil velký muž, mořský kapitán, usoudila Mera podle oblečení.

„Díky, že jste přišla, matko,“ šeptala prostitutka, užívající tradiční výraz úcty. „Je tady uvnitř.“

Rychlé, pronikavé Meřiny oči zaznamenaly všechno jediným pohledem – ubohý pokojík se strašně kouřící lampou, ve které hořel nejlevnější druh olivového oleje, propadlou tvář

dívky a kapitána s klátivou námořnickou chůzí i tělo na slavníku.

„Měl se plavit se mnou,“ řekl Naso a díval se, jak Mera klesla na kolena po boku jeho přítele. „Přepadli ho lupiči.“

„Je živý?“ zeptala se prostitutka. Mera se záhy dozvěděla, že se jmenuje Zoe.

Lehce se dotkla na straně krku a cítila slabý pulz. „Ano,“ odpověděla a dala znamení světloňosi, aby jí podal skříňku, kterou jí nesl. Byla z cedrového dřeva, s vyřezanými a posvátnými mystickými znaky. Její skříňka s léčivy. „Teď běž domů, synku, a děkuji ti, žes mě doprovodil,“ řekla. „Běž a vyspi se, otci řekni, že mu na oplátku zítra vytrhnu bolavý zub.“

V napjatém tichu sledovali Naso a Zoe štíhlé hnědé ruce Mery, které odhalily tuniku na hrudi Andrease. Náhle se Mera zarazila, z krku Andrease zdvihla řetěz a prohlédla si ho ve světle lampy. Viselo na něm Oko Hórovo, symbol egyptského boha léčení. Podívala se na kapitána. „On je lékař?“

„Ano, má se mnou ráno vyplout.“

Mera zavrtěla hlavou. „Ten s vámi nepopluje, kapitáne. Dostal ránu do hlavy.“

„Ach!“ Naso si odplivl a proklel prvního boha, jehož jméno ho napadlo. „Pak už tu nemám co dělat,“ prohlásil a obrátil se k odchodu.

„Počkej!“ Zoe ho chytila za ruku. „Tady ho nemůžeš nechat.“

Naso škulbl rukou. „Já mám na starosti svou loď, holka.“

„Ale já ho tu mít nemůžu!“ křičela. „Sem si vodím zákaz-níky!“

Podíval se dolů na Meru, otvírající svou skříňku. „Můžete se ho ujmout, matko?“

„Nesmí se s ním hýbat.“

Naso přešlapoval na svých sloupovitých nohách. Neměl potuchy, kde Andreas bydlel, nevěděl, pro koho má poslat. Po krátkém rozmýšlení sáhl do opasku a vytáhl kožený váček. „Tady,“ strčil ho prostitutce. „Tím ti zaplatí. Dal mi ho na cestu na mé lodi.“

Zoe otevřela váček a zírala na mince uvnitř. Podívala se na Andrease ležícího v bezvědomí, na odborně pracující ruce léčitelky a rychle počítala. „Dobrá,“ řekla, „může tu zůstat.“

Když Mera požádala o mísu s vodou a začala ze skříňky vyjímat léky a plátna, myslela přitom na došitou *stolu*, šat ženství dlouhý až na zem, který Selené oblékne o Slavnosti odívání a který na ni doma čeká. Myslela na růži ze slonoviny, kterou musí odnést ke zlatníkovi, aby ji upevnil na řetěz, a na svitek tajných zaříkávání, která psala pro Selené. Stihne to včas? Dvacet dnů je tak krátkých a bolest se jí v těle rozrůstá. Její ruce se nad Andreasem rychle míhaly.

„Vyléčím ho,“ obrátila se k prostitutce a mořskému kapitánu. „I když ho neznám, je to lékař a tedy můj bratr...“

KAPITOLA 5

Zoe seděla na podlaze se zkríženými nohama a počítala mince ještě jednou. Nechtěla vědět, jakou mají cenu; tu už znala, spočítala si je, když toho muže před dvěma večery přinesli. Důvod, proč teď mladá Zoe rozprostřela mince po podlaze – stříbrné sem, měděné tam – a dotýkala se tváří na nich vyražených a vychutnávala ten pocit – byl jiný. Znamenaly pro ni život nebo spíše to, čím by její život *mohl být*. Něco úplně jiného než to, čím byl její život teď. Ty mince jsou brána, cesta k úniku z jejího zoufalého života, ty ji zachrání.

Potíž je v tom, že jí ty mince nepatří.

Naso jí je dal za to, že tu nechala zraněného Řeka, ale i úplný hlupák by poznal, že suma ve váčku daleko přesahuje cenu ztraceného Zoeina času. Jen jediná z těch mincí má hodnotu jejího výdělků za celý rok. Ten váček znamená celý její život – život v ponížení a zneužívání, ve strachu a osamění. Zoe se dívá do chmurného tunelu své budoucnosti a vidí muže – tvrdé a bezcitné, jen pár slušných, mnoho krutých. Vidí nemoc, bídu a zoufání a na konci se vidí, jak bude jako stará, osamělá žena žít své poslední dny a žebrať o pivo v docích. Ale tyto mince, s vyobrazeními podobným bohům a s cizím písmem,

ty jí ukazují život jiný – život úcty a pohodlí, v teplém podnebí, snad Sicílie, kde by žila v malém domku a pečovala o zahrádku. Možná by měla i pár olivových stromů a mohla si se sousedkami vyměňovat klípky u studny. Začne znovu, pohrbí děvku Zoe a zrodí se nová, důstojná mladá vdova, která ztratila manžela na moři. Bude žít na slunci, kráčet s hlavou vztyčenou a v noci důstojně spát v řádné posteli. Vize ji tak přemohla, vypadala tak *možná*, až jí to bralo dech.

Zoe pohlédla na neznámého, spícího těžkým spánkem. Prospal už dva dny díky lékům tišícím bolest, které mu dala léčitelka. Úder do hlavy způsobil delirium – několikrát se probíral a nevěděl, kdo nebo kde je –, ale Mera Zoe řekla, že závoj se brzy zdvihne a on přijde k vědomí. Pak povolá svou rodinu a odnesou ho domů, kde se o něj postarají v jeho vlastní posteli.

A vezme si své mince s sebou, pomyslela si Zoe.

Zúženými očima ho pozorovala. Uvažovala o jeho náhrdelníku. Oko nějakého boha, říkala Mera, vytepané ze zlata a lapisu lazuli. Určitě je dvakrát cennější než tahle sbírka mincí! S tím náhrdelníkem a váčkem může Zoe změnit svůj život hned teď, právě v této hodině. Může odejít z tohoto ubohého pokoje, pryč z tvrdého života v přístavu, a připojit se ke karavaně na jih jako bohatá a důstojná vdova na cestě k životu v pohodlí a dostatku.

Co na tom záleží, že léčitelka řekla, že už se nevrátí, že toho neznámého tu Zoe nechá zraněného a v bezvědomí? Jistě se brzy probere a přivolá pomoc nebo ho nakonec někdo najde. Jeho ztráta bude jejím štěstím. Zoe se usmála. Už je rozhodnuto – odejde dnes v noci.

Sesbírala mince a vrátila je do váčku, ve spěchu shromáždila svých pár věcí a svázala je do šálu. Když byla připravená k odchodu, zbývalo už jen jediné: vzít zlatý náhrdelník neznámému. Ale jak se otočila, Zoe s překvapením viděla, že se probíral.

Posadil se a nocí ozářenou měsícem hleděli jeden na druhého, ostražitá Zoe svírající své věci a neznámý, který se na ni mračí. Ty dva dny, co spal, se na něho Zoe ani pořádně nepo-